
HOMMIKVALVE

Shawn Boonstra

Elav usk

I osa

Originaal
Authentic
Shawn Boonstra

Tõlkis Ellen Suits
Kujundas Kaile Tuvi

Piiblitekstide allikad
Piibel: Vana Testament. Apokrüüfid. Uus Testament.
Eesti Piibliselts, 1999; www.piibel.net
The Holy Bible, New King James Version
(täpsustusega „NKJV“, otsetõlge).

© Seitsmenda Päeva Adventistide koguduste Eesti Liit.
Kirjastus IVA 2019
Trükitud Euroopa Liidus

ISBN 978-9949-670-27-7
ISBN 978-9949-670-26-0 (kogu teos)

Elektroniline väljaanne:
ISBN 978-9949-670-28-4 (pdf)

Sissejuhatus

See raamat on pühendusraamat ning ei ole mõeldud meie uskumuste täielikuks õpetuslikuks selgituseks; seda on korduvalt mujal tehtud. Samuti ei ole see kaitsekõne meie usu kaitseks. Eeldus on, et lugeja on meie lõpuaja liikumise olulisi õpetusi juba mõistma ja uskuma hakanud. Iga tekst on mõtisklushetk, põgus pilguheit ühele väiksele tahule sellest suurepärasest pildist, mis on meile kolme ingli kuulutuses Jeesuse kohta antud.

Praegu on olemas kolmteist töotust – piibellike uskumuste kokkuvõtet –, mida ristimiskandidaadid selle liikumisega ühinemisel kinnitavad. Aastas on ainult kaksteist kuud, seega ei olnud mul muud võimalust kui kulutada mõnele neist vähem kui kolmkümmend päeva. Ühele teemale pühendatud ruumi ei tohi võtta avaldusena sellest, kui palju või kui vähe ma iga teemat hindan. Pean neid kõiki tohutult väärtuslikuks – adventkoguduse õpetused on põhjus, miks ma olen täna siin. Seda raamatut kirjutades palvetasin lihtsalt teema pärast, mida peaksin iga päev uurima, ning siis järgisin usus Vaimu sisendusi.

Kasvasin üles kristlikus keskkonnas. Mul oli isegi eesõigus saada varajases lapsepõlves kristlik haridus. Ma ei ole näinud Kristusest nii täielikku ja suurepärast pilti kusagil mujal, kui seitsmenda päeva adventkuulutuses. Meie õpetuste parem mõistmine, alustades pühamust ja hingamispäevast kuni tervisekuulutuse ja surnute seisukorrani, aitab mõista paremini Jumala olemust ja tunda Kristust lähemalt.

Minu palve sinu pärast sel aastal on, et sa leiaksid end pidevalt lähemal Temale, kes astus auhiilgusest alla, et olla sulle lähemal.

Jaauar

*Mina usun, et on olemas üks Jumal:
Isa, Poeg ja Püha Vaim —
kolme igavese Isiku ühtsus.*

Hea sõnum selle kohta, kes sa oled

Alguses lõi Jumal taeva ja maa. Moosese 1:1

Nagu paljud teised adopteeritud lapsed, hakkas ka Matthew Roberts oma bioloogilisi vanemaid otsima ja tema otsingud juhtisid ta kohta, mida ta poleks suutnud ette aimata. Pärast mõningast vaevanägemist õnnestus tal leida oma bioloogiline ema, kuid ema oli isa isiku avalikustamise suhtes väga kõhklev. Kui ema selle saladuse viimaks välja rääkis, oli Matthew kohkunud: tema bioloogiline isa oli Charles Manson, kurikuulus kultuse juht 1960. aastatest ja sarimõrvar.

Uudis muutis Matthew rahutuks. Kas Matthew pärib oma isa kalduvused? Kas ta osutub samasuguseks vaimuhaigeks nagu tema isa?

„Ma ei tahtnud seda uskuda,“ rääkis Matthew. „Nagu oleks teada saanud, et Adolf Hitler on su isa. Ma olen rahumeelne inimene, koletise välimuse taga löksus.“¹*

Enamik meist tajub instinktiivselt, et päritolu on oluline. See, kust me pärit oleme, mängib olulist osa selles, kellena me end määratleme, mis-sugused kalduvused meil on ja mis suunas me läheme. Kõigis kultuurides ja üle kogu maailma on meie inimliku päritolu otsingud üks inimkonna põhiinstinktides ja üks meie sügavamaid vajadusi.

Matthew Robertsi otsingud juhtisid ta ebameeldiva tulemuseni, kuid meie otsing ei pea nii lõppema. Piibel toob hea uudise oma esimese lehekülje kolme esimese sõnaga: „Alguses lõi Jumal.“ Tema on kõige olemasoleva algallikas ja Tema on põhjus, miks sul on elu. Suur osa kahekümne esimese sajandi maailmast on üritanud kujutada Jumalat ebausaldusväärseks – julma diktaatorina, pahatahtliku jumalusena, mis ei erine sugugi paganliku mütoloogia tujukatest jumalatest. Ja kui me loeksime ainult 1. Moosese raamatu esimesi sõnu, võiks meil olla kiusatus jõuda sarnasele järeldusele: kui Jumal lõi kõik selle, siis ilmselt ei ole Jumal hea.

Õnneks sisaldab Piibel palju rohkem sõnu – hämmastavaid sõnu, mis maalivad pildi lootusest. Jumal ootab pikisilmi, et avastaksime Teda uuesti ning saaksime teada tõe enda kohta. Sina ja mina oleme pelgalt vari sellest, missuguseks Jumal inimkonna kavandas, aga avastades tõe Jumala kohta on meil parem arusaamine sellest, kes me oleme või kes me peaksime olema.

1 * Mail Foreign Service, „„It’s Like Finding Out Hitler is Your Dad“: DJ Matthew Roberts Tracks Down Long-Lost Father ... But Discovers He’s Charles Manson“, Daily Mail, 24. november 2009, <http://www.dailymail.co.uk/new/article-1230439/>.

Sinu sügavaim vajadus

Nõnda ütleb Issand: Ärgu kiidelgu tark oma tarkusest, ärgu kiidelgu vägev oma vägevusest, ärgu kiidelgu rikas oma rikkusest, vaid kes kiitleb, kiidelgu sellest, et ta on arukas ja tunneb mind, et mina olen Issand, kes teeb head, õigust ja õiglust maal. Sest seesugused asjad on mu meele järgi, ütleb Issand. Jeremija 9:22, 23

Küsi erinevatelt inimestelt, mis on inimese suurim vajadus, ja tõenäoliselt kuuled sa sõna *armastus*. See on loomulik oletus, võttes arvesse seda, kuidas popkultuur on sellest kontseptsioonist läbi imbunud. Alates Beatles'i loost „All You Need Is Love“ on meile peaaegu iga poplauluga miljoneid kordi korrutatud, et armastus on meie kõige olulisem vajadus.

Kahtlemata on inimestel sügav vajadus tõelise armastuse ja kiindumuse järele. Näiteks on uuringutest korduvalt selgunud, et lastekodus arenevad hooletusse jäetud imikud palju kehvemini kui need, kes saavad isiklikku tähelepanu. Me *vajame* isiklikke suhteid inimestega, kes hoolivad.

Aga kas armastus on meie *kõige* sügavam vajadus? Tõenäoliselt mitte. Tundub, et meie *tähenduse* otsingud on palju sügavamad kui armastuse otsingud. Me tahame teada, et meie elul on eesmärk. Selle nimel taotlevad paljud võimu ja rikkust, nagu Jeremija viitab. Selliste püüdluste probleemiks on see, et tavaliselt ei aita need leida tähendust. On teada, et ka rikkad ja mõjuvõimsad inimesed kannatavad depressiooni all, neil on ka lootusetuse tunnet ja enesetapumõtteid.

Looja pakub tähenduseks palju kindlamat viisi. Jumal ütleb: „Kes kiitleb, kiidelgu sellest, et ta on arukas ja tunneb mind.“ (Jeremija 9:23)

Lisaks eesmärgi ja lootuse pakkumisele ilmutatakse selles tekstis midagi ka Jumala olemuse kohta: Ta on *tuntav*. Kuigi Jumal on kõigeväeline ja meie äärmiselt piiratud; kuigi Jumal on tohutu suur ja meie pisikesed; kuigi meie võime mõista oma kogemusest väljaspool olevad asju on puudulik, ütleb Jumal meile, et me võime Teda tunda ja mõista. Ta ei ole üksnes leitav, vaid ka mõistetav.

Ja see, mida me Teda tundma õppides saame, ei anna meile üksnes eesmärki, vaid pakub ka hämmastavat lootust: Jumal on nii armastav kui ka õiglane. Tema iseloom sisendab lootust. Teda võib usaldada.

Arukas inimene mõistab, et inimlikud saavutused mööduvad ning et võim ja varandus kaovad alati. Aga need, kes kinnitavad oma eksistentsi Tema külge, kes selle andis, need, kes igatsevad mõista Jumalat, leiavad kiitlemiseks põhjuse.

Ta ootab – väljas

Tema nähtamatu olemus, tema jäädav vägi ja jumalikkus on ju maailma loomisest peale nähtav, kui mõeldakse tema tehtule, nii et nad ei saa endid vabandada. Kiri roomlastele 1:20

Inglise kirikumees William Paley on tänapäeval ilmselt kõige paremini teada oma jutustusega kellasest. „Oletame, et sa kõnnid ringi,“ rääkis ta, „ja leiad maast kella. Sa uurid seda, imetled selle osade üksikasjalikku keerulist omavahelist seotust. ... Sa ei mõtleks kindlasti, et selline imestusväärne asi on iseenesest tekkinud.“ Ta selgitas, et samamoodi on loodusega: miski nii keeruline nagu universum ei saanud kuidagi iseenesest tekkida.

Keskaja teoloog Aquino Thomas väitis kreeka filosoofide tööde tuginedes, et kuna kõigel on põhjus, siis peab universumi olema esile kutsunud miski, millel ei ole põhjust, teisisõnu Looja.

Praegune uusateistide liikumine ei ole sellise mõtteviisiga rahul. Näiteks lahkunud Christopher Hitchens väitis oma (traagilisel kombel) menukas raamatus „God Is Not Great“ („Jumal ei ole suur“), et „valmistaja või looja postulaat tekitab üksnes vastuseta küsimuse selle kohta, kes valmistab valmistaja või lõi looja“². Sam Harris, üks ateismi niinimetatud neljast ratsanikust, nõustub selle mõttega: „Looja mõiste kujutab endast määratu tagasimineku kohest probleemi. Kui Jumal lõi universumi, siis mis lõi Jumala?“^{3**}

Paljude uskmataute jaoks tundub see Pauluse kaitse vastuväide ümberlõikamatuna: kui keerulised asjad nõuavad loojat ja Jumal on ülimalt keeruline, kes siis lõi Tema?

See on ekslik eeldus, sest määratluse järgi ei ole Jumal loodu, vaid looja. „Missugune kaunis kunstiteos!“ õhkab keegi, kellele näidatakse Rembrandti maali. „See on nii detailne, nii keeruline! Ei tea, kes maalis Rembrandti?“

See on tobedus: Rembrandt on maalikunstnik, mitte maal. Jumal on igavene Looja, mitte loodu. Kuigi Tema töö ilmutab selgelt Tema eksistentsi ja peegeldab Tema olemust, ei ole Ta oma tööga identne. Ta on sellest kõrgem ja teistsugune. Ateistid on tahtmatult langenud samasse lõksu vanaaja paganatega: „[Me] ei tohi arvata, et jumalus on kulla või hõbeda või kivi sarnane või nagu inimeste oskuse ja kujutluse loodud,“ meenutas Paulus oma kuulajatele Ateenas (Apostlite teod 17:29).

2 * Christopher Hitchens, „God Is Not Great: How Religion Poisons Everything“ (New York: Grand Central Publishing, 2007), lk 120, Kindle.

3 ** Sam Harris, „Letter to a Christian Nation“ (New York: Knopf Doubleday, 2006), lk 651, 652, Kindle.

Traagilisel kombel on inimtsivilisatsioon suures osas siseruumidesse liikunud. Me avastame end iga päev tundideks ekraani ette liimitult, eemal hämmastavatest tõenditest armastava ja sihiteadliku Jumala kohta, ise samal ajal imestades, kas Ta on tegelikult olemas.

4. jaanuar

Üle kõige

Enne kui mäed sündisid ja kui maa ja maailm loodi, oled sina, Jumal, igavesest igavesti. Psalmid 90:2

On üks vana lugu karjapoisist, kes oli nii tark, et kuningas laskis ta tuua lossi. „Mitu sekundit on igavikus?“ küsis kuningas karjapoisilt. „Siit kaugel,“ vastas poiss,“ on üks teemantmägi. See on üks tund kõrge, üks tund lai, üks tund sügav ning ulatub üks tund maa sisse. Iga saja aasta tagant tuleb väike lind sellele mäele oma nokka teritama. Kui ta lõpuks on kogu mäe ära kulutanud, siis on igavikust möödunud esimene sekund.“

Igavik on väga pikk aeg. Meil, kelle jaoks on algus ja lõpp määratletud, on raske ette kujutada, mida mõeldakse Piiblis sõna „igavene“ all. Me sünnime, elame mõned lühikesed aastad (loodetavasti õnnelikult) ja siis sureme. Jumalaga ei ole nii. Piiblis öeldakse, et Temal ei ole algust ega lõppu.

Dorion Sagan ütles oma kuulsast teadlasest isa Carl Sagani kohta: „Minu isa uskus Spinoza ja Einsteini Jumalat, mitte Jumalat looduse taga, vaid kui loodust, sellega võrdväärtset.“^{4*} Teoloogid ja filosoofid nimetaksid seda vaadet *panteismiks*, uskumuseks, et Jumal ei ole isikuline olevus, kes eksisteerib loodust eraldi, vaid Teda peetakse Tema looduga samaks. Panteism oli osaliselt dr John Harvey Kelloggi languse taga, kes 1897. aastal oma kõnes pealkirjaga „Jumal looduses“ hüüatas: „Mis imeline mõte, et see võimas Jumal, kes hoiab kogu universumi korras, on meie sees!“ 1899. aastal ütles ta: „[Toit] on söömiseks püha. See tuleneb faktist, et Jumal on kõiges.“^{5**}

Psalmist ei olnud ilmselgelt panteist. Jumal eksisteeris enne loomist, igavikust alates, ning Ta eksisteerib edasi ka pärast seda, kui loodu lõpeb, igavese ajani. Ta on alati olemas olnud ja Ta jääb alatiseks.

Pole kahtlust, et Jumala sõrmejälgi leidub kõikjal sellele planeedil. Loodu ilmutab hämmastavalt Tema iseloomu; inimkond on tehtud Tema näo järgi. Kuid Looja Jumal on loodust eraldi ja sellest kõrgemal. See arusaamine tõrjub üsna inimlikku kiusatust mõelda *endast* kui Jumalast.

5. jaanuar

4 * Lynn Margulis, Dorion Sagan, „Dazzla Gradually: Reflections on the Nature of Nature“ (White River Junction, VT: Chelsea Green Publishing, 2007), lk 415, 416, Kindle.

5 ** Arthur White, „Ellen G. White“, 5. kd, „The Early Elmshaven Years: 1900–1905“ (Washington, DC: Review and Herald @, 1981), lk 282, 285.

Miks me kummardame

Iga kord, kui olevused andsid au ja austust ja tänu sellele, kes istub troonil ja elab igavesest ajast igavesti, langesid kaksikümme neli vanemat troonil istuja ette ning kummardasid teda, kes elab igavesest ajast igavesti, ja heitsid oma pärjad trooni ette, hüüdes: „Sina, meie Issand ja Jumal, oled väärt võtma au ja austust ja väge, sest sina oled loonud kõik, kõik olev on loodud sinu tahtmise läbi!“ Ilmutuse 4:9–11

„Olgem ausad,“ ütles teadaolevalt vastuoluline koomik Bill Maher kord, „Jumalal on suur ego probleem. Miks me peame alati teda kummardama?“^{6*} Kui sa tead midagi Bill Maherist, siis sa tead, et religioosetes asjades on ta üsna kehv autoriteet; ta oli küniline sarkastiline ja usklike suhtes otsekoheselt vaenulik.

Kuid ta tõstatab olulise küsimuse: miks kummardada Jumalat?

„Sest Sina oled loonud kõik,“ kuulutavad taevased olevused, „kõik olev on loodud Sinu tahtmise läbi.“ (Ilmutuse 4:11) Elusolendid ja kaksikümme neli vanemat mõistavad midagi väga olulist: ainult Jumal on väärt kummardamist, sest ainult Jumal on elu allikas. Kui Jumalat ei oleks olemas, siis ei eksisteeriks ka *meid*.

Meie heaolu jaoks on eluliselt olulised ühendus elava Jumalaga, arusaamine sellest, kes Ta on, ja tunnistamine, et sõltume täielikult Temast. Me ei saa korralikult toimida, kui oleme Jumalast lahutatud; Temast lahus ei saa me olla tõeliselt *inimlikud* ja mis ehk kõige tähtsam, me ei saa ilma Temata eksistentsi jätkata.

Kummardamine hoiab paigal meie perspektiivi ja meenutab meile, kes on Jumal ja kes oleme meie. Kummardamine on kutse. Siin ei ole tegemist Jumalaga, kellel skeptilise filosoofi David Hume'i sõnul on „täitmatu vajadus kiiduavalduste järele“^{7**}. Võime kummardada – omada Loojaga elavat ühendust ja suhet – on and Jumalalt. Meil on *vaja* Teda kummardada, et olla vaimulikult ja emotsionaalselt terved, samamoodi nagu vajame õiget toitu, et olla füüsiliselt terved.

Jumal ei tunne kummardamisest rohkem rõõmu kui karjane oma lamaste eest hoolitsemisest. „Tulge, kummardagem ja põlvitagem,“ kirjutab psalmist, „heitkem maha Issanda, oma Looja palge ette! Sest tema on meie Jumal ja meie tema karjamaa rahvas ja lambad, kes on tema käe all.“ (Psalmid 95:6, 7)

6 * „Bill Maher Quotes“, BrainyQuote.com, https://www.brainyquote.com/quotes/bill_maher_384911.

7 ** David Hume, „Dialogues Concerning Natural Religion“ (Indianapolis, IN: Hackett Publishing, 2012), lk 107, Kindle.

Väide, et Jumal on egoist, ning seetõttu tahab kummardamist, on vaid nõrk kaja langenud ingli süüdistusest, et taevaliku valitsusega on midagi valesti. See süüdistus viib otse selle häda ja viletsuse juurde, mida langedud maailmast leiame. Kummardamine on tee taastamisele. „Rõõmu on rohkesti su palge ees,“ kirjutab Taavet, „meeldivaid asju on su paremas käes alatiseks.“ (Psalmid 16:11)

6. jaanuar

Ei, mitte tulnukad

Ja Issand Jumal valmistab inimese, kes põrm on, mullast, ja puhus tema ninasse eluhinguse: nõnda sai inimene elavaks hingeks. 1. Moosese 2:7

Tulnukad. Just selline mõte tuli inimestel: *tulnukad*.

Mõni aeg tagasi vaatasin hotellitoas särke triikides telerit. Saatejuht rääkis inimelu ilmumisest sellele planeedile. Ta oli selle selgitamisel kimbatuses.

„Kui me arenesime,“ ütles ta, „siis kuidas oleme nii karvutuks muutunud? Kas naised eelistasid vähem karvaseid mehi ja aja jooksul surid karvasemad mehed rahvastikust lihtsalt välja? See ei ole loogiline, sest me vajame karvu, et sooja hoida.“

See ei ole täpne tsitaat, kuid see oli jutu põhiline sisu. Ta maadles faktiga, et inimesed on teiste meie planeedi asukatega võrreldes kõrgelt arenenud. Darvini evolutsiooniteooria ei selgita seda.

Nii tuli talle pähe hoopis teine lahendus: tulnukad. Ta pakkus välja, et millalgi kauges minevikus külastasid seda planeeti tulnukad, et anda inimrassile lisatõuge, mida oli vaja teistest loomadest ette jõudmiseks. Tema sõnul muutsid tulnukad meie geene, nii et primaadist sai *Homo sapiens*.

Ma arvasin, et ta teeb nalja. Kuid ei teinud.

Mis sellest, et lähim tähesüsteem on võimatult kaugel – kui liiguksid 250 000 kilomeetrit tunnis, kuluks lähima täheni jõudmiseks ligi 1800 aastat. Peale selle hävitaks kosmiline kiirgus meie sigimissüsteemi, mis tähendaks, et kauged tulnuk-migrandid sureksid tõenäoliselt kiiresti välja.

Pehmelt öeldes on see äärmiselt ebatõenäoline. Ometi eelistavad mõned inimesed tulnukateooriat loomise Jumalale. Miks? Sest sellega ei kaasne moraalset vastutust. Me ei võlgneks tulnukatele mingit lojaalsust ega kuulakust. Meil poleks kohustust tulnukaid kuulata ega nendega suhet luua, samuti ei tuleks kohtupäeva.

Kui me oleks pärit tulnukatest, tähendaks me elu vähe ja me võiks elada nii, nagu tahame.

Võib-olla sellepärast näevad paljud inimesed tõsist vaeva, et mitte arvesse võtta seda, mis on kõige ilmselgem vastus. „Ja Jumal ütles: „Tehkem inimesed oma näo järgi, meie sarnaseks.““ (1. Moosese 1:26)

On tragöödia, et Jumalaga mitteametamine nõuab rohkem energiat kui Temaga suhte loomine.

7. jaanuar

Tähtedesse kirjutatud

Taevad jutustavad Jumala au ja taevalaotus kuulutab tema kätetööd. Päev peab päevale kõnet ja öö kuulutab ööle Jumala tarkust. Ei ole see kõne ega sõnad, mille hääl ei kostaks. *Psalmid 19:2–4*

Ma sündisin paigas, kus olid külmad talved, ja mõtlen ikka *väga* külmad – umbes sellised, kus elavhõbedasammas langeb nii madalale, et katmata ihu külmub minutitega. See aga ei takistanud meid õue minemast, sest kauges põhjamaises kogukonnas elamisel oli teistsugune kasu – uskumatu öötaevas. Kui valgussaaste puudub või on seda vähe, siis on näha *palju* tähti, nii palju, et panna hämmastuma enamik linlasi, kui nad esimest korda maale satuvad. Lisa sellele veel vapustavad virmalised ning sa avastad, et oled valmis riskima igasuguse temperatuuriga, et neid näha.

Olen tuntud selle poolest, et tõmban auto maantee äärde ning laman neljakümne külmakraadiga lumes ja vaatan tunni või rohkem taevast. Miks? See pole lihtsalt pelk ilu, seal üleval on midagi, mis *kõneleb* inimsüdamele, mis kinnitab meile, et Jumal on tõepoolest seal ja et Ta on tõepoolest suur. See hääl ei vaja inimkeelt ning see on arusaadav kõigile. „Ei ole see kõne ega sõnad, mille hääl ei kostaks,“ ütleb psalmist.

Kuigi ma olen 21. sajandi tehnoloogiliste uuenduste suur fänn, on inimkonna elektrifitseerimisel vähemalt üks õnnetu tagajärg: me oleme suurel määral summutanud Jumala hääle. Me vedame oma õhtud kunstvalguses, ebaloomulikku tooni ekraanide ees ja linnatänavad on üle ujutatud pimestavatest tuledest. Muidugi on see andnud meie langenud maailmale mugavama ja turvalisema tunde, aga see on röövinud meilt ka hingematva taevakogemuse Loojaga, mis on saadaval peaaegu igal õhtul. Kui vanasti läks päike looja üle meie meie võitluse, et jääda karmis maailmas ellu, siis kerkis pimedusest esile Jumala auhiilgus, mis meenutab, et me ei ole üksi.

Võib-olla peaksime vähemalt aeg-ajalt kaaluma võimalust lülitada välja teler ja arvuti piisavalt kauaks, et astuda õue ja vaadata, millest Taavet kõneleb. Hea uudis on, et tähed on ikka veel alles ja samamoodi ka Jumala hääl.

Jumalus vajab rohkem kui ühte

Ja Jumal ütles: „Tehkem inimesed oma näo järgi, meie sarnaseks, et nad valitseksid kalade üle meres, lindude üle taeva all, loomade üle ja kogu maa üle ja kõigi roomajate üle, kes maa peal roomavad!“ 1. Moosese 1:26

Kõigist inimestest, kes planeedil Maa elavad, on veidi enam kui pool monoteistid, see tähendab, nad kummardavad ainult üht jumalat. Enamus neist kuuluvad kolme suurde Aabrahamist pärinevasse usku – judaismi, islamisse ja kristlusesse. Varsti pärast seda, kui Mooses meenutas Iisraeli lastele kümmet käsku, kuulutas ta Jumala *ainulisust*: „Kuule, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus. Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma väest!“ (5. Moosese 6:4, 5)

Sel põhjusel ei tunnusta juudid ja moslemid sageli kristlaste väidet, et nad on monoteistid. „Te kummardate rohkem kui üht Jumalat!“ rõhutavad nad. Segadus on arusaadav: kui on ainult üks Jumal – ja Pühakiri kinnitab, et nii see on –, kuidas saame siis rääkida kolmest isikust, Isast, Pojast ja Pühast Vaimust?

Piibli esimene peatükk annab selle mõistmiseks võtme. Kuigi tundub olevat selge, et ainus tõeline Jumal lõi taevad ja maa, räägib seesama Jumal endast mitmuses: „*Tehkem inimesed meie sarnaseks.*“

Meist ei saa rääkida, kui pole vähemalt kahte inimest!

Kuidas saab siis olla üks Jumal, aga rohkem kui üks isik? Selle küsimuse üle on kristlased pead murdnud sadu aastaid, aga mida enam Jumalat tundma õppida, seda loogilisemaks see muutub. Piibel teatab, et Jumal on armastus (1. Johanne 4:8) ja et Ta on eksisteerinud „igavesest igavesti“ (Psalmid 90:2). Jumal on ka muutmatu (Malaki 3:6).

Kui tõeline armastus on täiesti omakasupüüdmatu omadus, mis keskendub *teistele*, ja armastus on Jumala põhiolemus, siis kuidas sai Ta olla armastus enne, kui keegi teine eksisteeris? Jeesus selgitab: „Isa armastab Poega.“ (Johanne 3:35) Jumala armastus on nii täielik ja täiuslik, et selleks on vaja rohkem kui üht isikut, õigupoolest tundub, et vaja on lausa *kolme*. Lähim inimanaloogia võib olla abielu, kus kaks inimest „on üks liha“ (1. Moosese 2:24) Üks abielu, üks jagamatu perekond, aga kaks inimest.

Mõttele, mida see meie jaoks tähendab: kui me oleme loodud Jumala näo järgi, ei saa me olla täielikult inimesed, me ei saa olla kõike seda, mida Jumal kavandas, enne, kui ka *meie* õpime omakasupüüdmatult armastama.

Õppetunnid Meisterõpetajalt

Jumal, kes muiste palju kordi ja mitmel viisil rääkis esivanematele prohvetite kaudu, on nüüd päevade lõpul meile rääkinud Poja kaudu, kelle ta on seadnud kõigi asjade pärijaks, kelle läbi ta on ka maailmad teinud. Kiri heebrealastele 1:1, 2

Mul oli kunagi muusikaõpetaja, kes üritas selgitada, kui keeruline võib olla õpetamine. „Sa pead teadma, kuidas oma mõte selgeks teha,“ ütles ta. „Ja kui keegi ei saa aru, mida sa räägid, siis pead mõtlema välja veel kümme moodust, kuidas sama asja selgitada. Ja kui see ei aita, siis pead välja mõtlema veel kaksteist moodust.“

Õnneks on Jumal suurepärane õpetaja ja suhtleja. Lisaks sellele, et Ta on ilmutanud end selle kaudu, mille Ta on loonud (Kiri roomlastele 1:20), suhtleb Ta oma rahvaga ka otse prohvetite sõnade kaudu. Peetrus ütleb: „Sest ialgi pole ühtegi prohvetiennustust esile toodud inimese tahtel, vaid Pühast Vaimust kantuina on inimesed rääkinud, saades sõnumi Jumala käest.“ (2. Peetruse 1:21)

Veelgi enam, prohvetite sõnad mõeldi enamaks kui ühele põlvkonnale. Need kirjutati üles, et järeltulevad põlved saaksid neist õppida. „Aga kõik see sai neile osaks näite pärast ning on kirjutatud hoiatuseks meile, kelle ajal jõuab kätte ajastu lõpp.“ (1. Kiri korintlastele 10:11)

Kuid Jumala õpetamisstiil ei piirdu looduse ja kirjaliku ilmutusega. Kui hetk oli õige, võttis Jumal Poeg inimihu ja sai üheks meist. Üsna sõnasõnaliselt astus Jumal meie keskele. „Kes on näinud mind,“ ütles Jeesus Filippusele, „see on näinud Isa.“ (Johannese 14:9) „Uskuge mind, et mina olen Isas ja Isa on minus.“ (salm 11)

Tema, kes on meid loonud, on See, kes sai üheks meist. Jumala Poeg, kelle läbi on tehtud maailmad, sai Jumala iseloomu ülimald õppetunniks. Jeesus, inimese Poeg, oli Jumal inimkehas.

Nüüd kui Jeesus on füüsiliselt taevasse tagasi läinud, jättis Ta maha veel ühe Õpetaja. „Aga Lohutaja, Püha Vaim, kelle Isa saadab minu nimel, tema õpetab teile kõik ja tuletab teile meelde kõik, mida mina teile olen öelnud.“ (salm 26)

Kui suhtlus Jumala ja meie vahel katkeb, ei saa süüd kunagi Jumala kaela veeretada – Ta on kindlasti rääkinud, lausa palju kordi. Ainus tegelik küsimus on, kui sageli me otsustame vastata.

„Isa ise armastab teid“

Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu. Jumal ei ole ju läkitanud oma Poega maailma, et ta kohut mõistaks maailma üle, vaid et maailm tema läbi päästetaks.
Johannese 3:16, 17

Lionel oli veider vanapoiss, kelle arvamuse Jumal Isast oli samavõrra veider. Ühel päeval, kui ta oli lõpetanud kaeblemise naabri üle, kes „tahab teda ära tappa“, sattus ta jutusoonele jumaluse olemuse kohta. „Jeesus,“ ütles ta mulle, „on armastuse Jumal, aga Isa on sõja Jumal!“ Tema tõend? Ta seostas Vana Testamendi vägivaldsed lood Isaga ning Uue Testamendi tervendatud pidalitõbised ja vastuvõetud heidikud Pojaga.

Kahjuks ei ole Lionel oma hinnanguga üksinda. Miljonid inimesed armastavad Jeesust, kuid kardavad samal ajal Jumal Isa. Mõnedest kristlikest raamatutest nähtub, nagu hävitaks Isa hea meelega inimkonna, kui ei oleks Poja palveid meie pärast. Teda võrreldakse kreeka jumala Zeusiga, kes loobib Olümpose mäelt meie peale innukalt välgunooli.

Eile lugesime, et Jumal on „meile rääkinud Poja kaudu“ (Kiri heebredatele 1:2). „Sest Isa ise armastab teid,“ ütles Jeesus oma jüngritele. Kui palju Ta sind armastab? Jumal on nõnda „maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud“.

Mis puutub inimkonna päästmisesse, siis ei ole Jumaluses lõhet. Isa, Poeg ja Püha Vaim olid täiuslikult ühinenud selle maailma loomisel ning nad tegutsevad koos ka sinu päästmiseks. Jeesus ei ürita sind päästa Isa käest; Ta üritab sind päästa Isa jaoks. Nagu Johannes ütleb: „Jumala armastus meie vastu on saanud avalikuks selles, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud maailma, et me tema läbi elaksime. Selles on armastus - ei, mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid et tema on armastanud meid ja on läkitanud oma Poja lepitushvriks meie pattude eest.“ (1. Johannese 4:9, 10)

Lionelil võis õigus olla selles, et tema naaber tahtis teda tappa (kuigi ma isiklikult kahtlen selles), aga mis puutub Jumal Isasse, siis oli ta täiesti eksiteel. Jeesus *ongi* Vana Testamendi Jumal, seesama, kelle ligiolu oli Iisraeliga kõrbes (1. Kiri korintlastele 10:4) ja Jeesus ütleb: „Kes on näinud mind, see on näinud Isa.“ (Johannese 14:9)

See on tähelepanuväärselt hea sõnum.

Jumala nime mõistmine

Ja Issand laskus alla pilve sees. Mooses astus seal tema juurde ja hüüdis Issanda nime. Ja Issand möödus tema eest ning hüüdis: „Issand, Issand on halastaja ja armuline Jumal, pika meelega ja rikas heldusest ning tõest, kes säilitab heldust tuhandeile, annab andeks ülekohtu ja üleastumised ning patu, aga kes siiski ei jäta süüdlast karistamata, vaid nuhtleb vanemate patud lastele ja lastelastele kolmanda ja neljanda põlveni!“ Siis Mooses kummardas kiiresti maani, heitis silmili maha. 2. Moosese 34:5–8

Olin just lõpetanud kõnelemise väikesel kogunemisel idarannikul, kui üks mees publiku hulgast tuli minu juurde, ilmselge sooviga innukalt midagi jagada. „Kas sa ikka mõistad, et me kõik oleme Jumala nime valesti hääldanud?“ küsis ta kõiketeadva naeratusega. Ta jätkas selgitamisega, et kui me ei tee seda õigesti, on sel kohutavad vaimulikud tagajärjed.

Mis sellest et tetragrammi (YHWH, neli tähte, mida kasutati Jumala nime tähistamiseks) hääldus on vanal ajal kaotsi läinud. Kuigi fakt on, et Piiblis kasutatakse Aabrahami Jumala kohta mitmeid nimesid, millest igaüks väljendab Jumala iseloomu võtmeaspekti. See mees oli sattunud ühte väikesesse gruppi, mis rõhutab, et Piibli küsimus Jumala nime suhtes taandub selle hääldamisele.

Kui aus olla, siis Jumala nime ümbritseb tõesti tülikäsimus, kuid see on palju-palju suurem kui nime hääldus. Vaatle hoolikalt Moosese kohtumist Jumalaga. 2. Moosese raamatu 33. peatükis palub Mooses, et ta saaks näha Jumala auhiilgust. Jumal lubas, et laseb oma ilu tema eest mööduda ning kuulutab Tema ees „Issanda nime“ (salm 19). 2. Moosese raamatu 34. peatükis peab Jumal oma lubadust.

Kas Ta annab Moosesele juhised hääldamiseks? Üldsegi mitte. Kui Jumal oma nime kuulutab, kirjeldab Ta oma *iseloomu*. Ta on halastaja, armuline, pika meelega, rikas heldusest ja tõest ning õiglane. Lutsifer ei pannud universumi Jumala nime valesti hääldama. Raske on uskuda, et nii tühine vaidlusküsimus oleks põhjustanud tema taevast väljaheitmise koos miljonite teiste inglitega.

Ei, Lutsifer pani meid kahtlema Jumala õiglasel iseloomus. Tänapäevani kasutame sõna *nimi* kellegi iseloomu kujutamiseks, näiteks võib olla kellelgi „hea nimi“. Piiblis on rohkem kui kaheksasada tuhat sõna ja kogu selles hulgas ei anna Piibel meile hääldusjuhust. Miks? Sest see ei ole oluline teema.

Oluline on see, kas sa otsustad usaldada oma Loojat, uskuda, et Jumal on kõik, mida Ta on kunagi lubanud olla. Sellepärast on Jumala Sõna uurimine nii elutähtis: Ta on valmis oma nime samamoodi kuulutama nagu tuhandeid aastaid tagasi mäel.